

Vasif Əlihüseynin

Şeirləri

Ona "gənc şair" demək istəmirəm. Həm yaşına görə (40 yaş astanasındadır), həm də şeirlərinin artıq gənclik sınağından keçdiyinə görə. Vasif Əlihüseyn fikrimcə, şairliyin yetkinlik dövrünə qədəm basıb. O, şeirin poetik cazibəsində özünü rahat hiss edir, nə yazdığıнын və həm də necə yazdığıнын fərqi deyildir. Məsələ ondadır ki, Vasifin hər hansı şeirini oxuyanda narahatlıq hissi keçirmirsən, çünki şeirə məxsus ab-hava səni özünə çəkir. Olsun ki, bəzi şeirlərində ifadə olunan fikirlərlə və bədii ifa baxımından nəzərə çarpan ara-sıra qüsurlarla.

Vasif Əlihüseynin şeirləri onun yaşadığı hissələrin, keçirdiyi həyat yolunun bəlihtiləridir desək, doğru olar. Şair özünü, öz duyğularını ifadə edir, - fikri nə qədər doğru olsa da, bu özünüfədədə bizim də həmrəy olduğumuz məqamlar olur.

Vasifin "Azmış kimi" şeirlər kitabında Ana itkisiylə bağlı neçə-neçə şeirlə qarşılaşdıq. Doğrudan da, bu həm bir insanın ana itkisidir, həm də anasızlığı yaşayan çoxlarının. Ana itkisiylə bağlı şeirlərdə oğul həsrətini necə ifadə etmək olar?

**Sən də belə getdin, ana,
Sakitcə, fağır-fağır.
Göylərin üzündən yağdı,
Mənim gözümdən yaş yağdı.**

Bu hissi, bu ana həsrətini təkcə Vasif Əlihüseyn çəkməyib, elə şeirimizdə də və təkcə şeirimizdə deyil, ana itkisinə məruz qalan çoxumuzda yaşayırıq. Böyük şairimiz Məmməd Aranın bu misrasını xatırlayaq: "Ana itirmişəm ana yaşında". Vasif Əlihüseynin analı şeirlərində Ana obrazı mərkəzi xəttidir. Yəni təəssürat budur ki, ana itkisi heç də ana yoxluğu demək deyil. Əgər bu itki oğul ürəyində, hissində, duyğusunda yaşayarsa, demək, ölümdən yox, əbədlilikdən söz açıla bilər. Çünki ana evin hər küncündə, övladlarının sevgisində, onu tanıyanların xatirələrində yaşayır və yaşayacaq. Baxın:

Anamın bışirdiyi yemək kimidi yaşamaq indidi.

**... anamdan sonra
heç kimin gedişinə ağlaya bilməyəcəm,
onsuz da
bütünü qadınların çıxıb getməyi imiş
anamın getməyi...
... yadımdadı anam öləndə
ən çox o təndirin başında ağlamışdım...
anamdan sonra heç bir qadın
o təndirə çörək yapmadı...**

Deyək ki, son illərdə Ana haqqında bu qədər yaşantılı, ürəyə yol tapan şeirlər yazılmayıb.

Ancaq onu da qeyd edək ki, Vasif Əlihüseyn xatirə (uşaqlıq, gəncliklə bağlı) motivlərinə daha çox müraciət edəndə uğur qazanır.

Vasifin kitabına ön söz yazan şair - "Ulduz"un baş redaktoru Qulu Ağsəs yaxşıca qeyd edir ki, ana itkisi təkcə ana itkisi deyil, digər mövzularda da öz bədii həllini tapır.

Əlbəttə, Vasif Əlihüseynin şeirlərini təkcə bir mövzu ilə məhdudlaşdırmaq olmaz. O, müharibədə həlak olan atalardan, şəhidlərdən, yaralı əsgərlərdən, kəsilmiş ayaqlardan və sevgidən (uğursuz sevgidən) yazanda da içindəki o ağır hissini bizimlə bölüşə bilər.

Vasif ikinci Qarabağ müharibəsinin şairidir və bir çox yaşlıları kimi müharibənin doğurduğu itkilərdən söz açır. Həm də bu şeirlərdə ritorikaya, pafosa yol vermir, daha çox metaforalara üz tutur. "Atamın ayaqları" şeirinə üz tutaq.

**Evimizin üstündən uçan "vertalyot"lar
müharibəni xatırladılar
ona görə, əllərini
ağzlarına vura-vura qışqırır kənd uşaqları.**

**Əmim incik düşdüğü adamlarla,
"protez" əli ilə görüşər.**

O vaxtdan anamın səsi qalib qulağımda:
- Ay oğul, atanın ayaqlarını gətir, işə getsin!
Vasif "Çimnaz xala", "Yaralı əsgərin ilk adımları", "Şəhid Tural", "Şəhid Həsən", "Xocalı faciəsinin qurbanlarına" şeirlərində də eyni bə-

dii priyomla hərəkət edir, yəni sadə poetik təhkiyə yolunu seçir, amma şeirin vacib bədii təsvir üsulları ilə şeirə naxış vurur. "Qızım Şuşa" şeiri belə başlayır ki, "şəhid kapitan Elçinin yəni doğulan qızına Şuşa adı verilib":

**Mən Şuşanı çox sevirdim, qızım,
Şuşaya gedib çıxma bilmədim...
yolda şəhid oldum,
amma ölmədim...
Məndən sonra adımı
Şuşa qoydular, qızım,
mən sənə gələ bilmədim...
Şuşanın qəhrəmanı olmağı düşünürdüm,
amma atası oldum,
uzanıb torpağında
yatması oldum, qızım,
Şuşa qızım,
yanaqların Cıdır düzündü,
bulaqları gözündü,
küləyi nəfəsindi...**

Vasif Əlihüseynin poetik leksikonunda üçüncü itkinin mahiyyəti sevgi ilə bağlıdır - bu sevgi ailə həyatındakı ayrılıqla müvazidir. Qadın evi tərk edib (səbəbləri açıqlanmır), dünya, mühit, hər şey onu sevməyən insan üçün xaosa - zindana, hətta mənasız həyat tərzinə çevrilib. Bu tipli, bu mövzulu şeirlər bizim poeziyada həddindən artıq çox yazılıb. Hamısı ayrılıq adlı bir müstəvidə birləşir. Amma Vasif Əlihüseyn də bir fərdin - lirik "mən" in yaşadığı hissələrin ifadəsi kimi mənalanır.

Təbii ki, bu ayrılıq "Qurtuluş bayramı" kimi "qeyd olunsun da", əslində, belə deyil. Çünki bu ayrılığın kökündə sevgi dayanıb, əsl sevgidə anlaşılmazlığa və nəticədə şairlərimizin "dar ağacı" kimi mənalandırıldığı ayrılığa da asanca yol var. Əsl sevgi (lap əsl olmasın) unudulmur. Vasif Əlihüseynin poetik lüğətində də "Unutmaq" sözü tez-tez təkrar olunur. Baxın: bu ayrılıq sevməyən insanın ümitsizliyinə yox, ümidinə, nikbinliyə aparır.

**O qədər darıxmışam ki,
sevdiyi qıza qovuşmaq üçün
təqvim qaralayan əsgər kimiyəm**

**heç nə bilmirəm,
bir dəfə gələsən,
özün də bir dəfə.
və görəm ki, gəlmisən,
hiss etmə ki, qazanım qaynayacaq
evim təmiz olacaq,
daha deyinnməyəcəm
boğazı qartmaq bağlamış
köynəklərimi yumaqdan**

Ümumiyyətlə, Vasif Əlihüseynin sevgi şeirlərində o ali hissini ucalığı, müqəddəsliyi də təbliğ olunursa, ayrılığa sədd çəkməli fikri özünü doğruldur.

Bu yazıda Vasif Əlihüseynin bir şair kimi poetik istedadı ilə rastlaşdıq. Onun şeir texnikasına yaxşı bələd olduğuna məlum oldu. O, müasir şeir mədəniyyətinə yiyələnə bilib. Təkcə itkilərdən yazmır, həm də ömür-gün, Allaha inam, həyatın reallıqları haqda da düşüncələrini ifadə edə bilir.

Amma bəzi iradları da bildirək.

1. Vasif Əlihüseyni bədbin şair adlandırmaq olmaz. Amma itkilər məyyusluq da doğurur. İstər-istəməz onun bəzi şeirlərində bu məyyusluq bədbinliyə də, üzücü hissə qapılmağa da yol açır.

2. Vasif Əlihüseynin bir şeiri var - "Qadın-sız kişilər". Fikrimizcə, bu mövzuda 3-4 şeir kifayət idi. Qalan bu mövzulu şeirlərdə umu-küsü həddini aşmasın gərəkdir.

3. Sevgi şeirlərində daha çox "qadın-sız kişi"-nin evinin içi görsənir. Pəncərəni açsın, çölə, işığığa boylansın.

4. Bəs bu günün həqiqətləri? Yaşadığımız bu dünya, mühitimiz necə? Bunları görmək gərəkdir?! "Qadın-sız kişilərdən" 100 şeir yazmaq olar, amma atanın protez ayaqlarından, şəhid Turaldan şeir yazmaq daha önəmli!

Vasif Əlihüseynin 40 yaşına 1 il qalır. Ona indindən yaradıcılıq xatərişləri ilə yoluna davam etməyi arzulayıram!

